

Oponentský posudek na diplomovou práci Márie Štubňové:

Analýza teleretgenografických snímků obličeje dospělých jedinců

Téma diplomové práce Márie Štubňové je založeno na Steinerově kefalometrické analýze teleRTG snímků dospělých mužů a žen s ohledem na dentální třídy. Cílem práce, jak je konstatováno na str. 11, bylo změřit snímky a vypočítat průměrné hodnoty pro jednotlivé dentální třídy pro Steinerovu analýzu. ***Za jakým účelem bylo téma zadáno*** v úvodu, cílech práce či kdekoli jinde chybí a je tudíž mým prvním dotazem. Byly též zformulovány 4 hypotézy. První hypotéza zní: ***Průměr naměřených hodnot rozměrů Steinerovy analýzy pro I. dentální třídy jsou shodné s normami pro tuto analýzu.*** Znění hypotézy nechápu a prosím o vysvětlení. ***Co je to často v textu dále zmiňovaná „norma“? Co je to průměr naměřených hodnot rozměrů? Proč autorka předpokládá, že se rozměry analýzy pro jednotlivé dentální třídy liší?*** 4. ***Hypotéza opět nedává smysl, bohužel ani pokud se týče větné stavby.***

Teoretická část práce pojednává o teleretgenografii, typech kefalometrických analýz a variabilitě kraniofaciálního vývoje. ***Mohla by autorka definovat variabilitu kraniofaciálního vývoje a pokusit se o opravný název kapitoly? Proč byla dále pro praktickou část práce zvolena Steinerova analýza, jaké má oproti jiným přednosti a v kterých případech ortodontické péče bývá používána?***

V kapitole materiál postrádám zvětšení snímků, které v podobných studiích bývá uváděno. ***Pokud existuje, ovlivňuje nějakým způsobem měřené rozměry? Jsou četnosti probandů v jednotlivých kategoriích dostatečné? Mohla by diplomantka vysvětlit, jaký je rozdíl mezi materiálem a metodou a kam by poté zařadila kapitoly týkající se např. softwaru Dolphin?***

V kapitole materiál jsou popsány především použité landmarky a rozměry Steinerovy analýzy. ***Proč bylo zadáváno celkem 49 bodů, když zvolená analýza obsahuje jen 11 dimenzí a valná většina landmarků tudíž byla zadávána bezdůvodně (např. měkký profil atd.)? Co je to intersticiální úhel?***

Statistické zpracování dat je zpracováno zdařile, obsahuje také zjištěnou spolehlivost měření. Výsledky jsou členěny podle 11 sledovaných dimenzí na 11 podkapitol. Popis každého z rozměrů vychází jak ze 3 tabulek zařazených vždy do textu, dále pak z příloh v závěru diplomové práce. Pokud tedy chceme sledovat signifikanci v souvislosti s číselnou hodnotou mediánu či jeho grafickým znázorněním, práce je v tomto směru velmi nepřehledná. Nepřehledné jsou zároveň také vždy první 2 tabulky ze 3 v rámci textu. ***Mohla by moji připomínku diplomantka vysvětlit na příkladu tabulek 11 a 12 str. 47? Jaké jsou statistické ukazatele (např. průměr, medián) použitých norem – viz např. tabulka 13? Je zde vidět***

signifikance, ale jak se konkrétně liší norma od sledovaného souboru? Tabulky jsou chybně popisovány pod tabulkou místo nad ní.

V kapitole výsledky postrádám jisté shrnutí, které by z dílčích stereotypně popisovaných výsledků přinesly nějaké podstatné informace. Možností, jak se s hlubší analýzou výsledků vyrovnat, by jistě mohlo být více. Navrhovala bych například použít faciogramy pro II. A III. dentální třídu a označit tam např. modře rozměry signifikantně menší a červeně signifikantně větší v porovnání s normookluzí, zeleně mezipohlavní rozdíly. A pak se pokusit tuto dentální třídu popsat nějak komplexně jako celek, tj. jak se tato dentální vada odráží do vývoje čelistí, mezičelistních a dentálních vztahů. Připravte si prosím tento kranioogram do diskuse v rámci obhajoby.

Diskuze je naprosto nepřehledná, zavádějící, nepřesná a nepřináší téměř žádné nové informace v porovnání s výsledky. Na vyčíslení všech nedostatků bohužel v posudku není místo.

Diskuse v pravém slova smyslu začíná až v posledním odstavci první stránky. Tomu předchází citace prací zabývajícími se rozštěpovými vadami (mělo by být uvozeno slovem např., protože jich jen v českém prostředí existují stovky), stejně tak normy byly publikovány vícekrát, tj. Šmahel et al., 1998, Macková a Velemínská, 2008 atd. Naopak prof. Vlcek ve zmíněné publikaci normy neuvádí, jen používá,

Již zmíněný poslední odstavec str. 60 by měl být pojmenován, neboť se jedná o srovnání s normou (která nebyla blíže specifikována). **Strana 61 má řadu nepřesností, které je v odborném textu nutné minimalizovat:**

4. řádek ... prokazatelně menší – podle tabulek ale nesignifikantní

Odstavec rozměry Steinerovy analýzy o jaké české publikaci se jedná?

Srovnání s prací Janega, ale nevíme, zda sledoval také rozměry v souvislosti s dentálními třídami, co je to přibližně stejný výsledek jako Janega et al., 2009. To nelze říci, pokud jste ten rozdíl netestovala ...

Srovnání s publikací Šmahela et al. (1995) není přesné – např. v některé dentální třídě mezipohlavní rozdíl je, ačkoliv autorka tvrdí, že ve shodě se Šmahelem není (třetí řádek odzdola).

Další stránky diskuse sice členěny do kapitol jsou, ale stále se hovoří o signifikanci či ne, text je složité opakování výsledků bez generalizovaných souvislostí. Ve stejném jazyce, i když zjednodušené jsou závěry, které by měly být strukturovány v kontextu s hypotézami. **Prosím o opravení v rámci diskuse k prezentaci.**

Závěr: Diplomová práce bohužel dosahuje pouze podprůměrné úrovně. Je napsána velmi slabým slohem se špatnou gramatikou, což je patrně způsobeno jinou národností diplomantky, nic méně ji děkuji, že práci psala v češtině, nikoliv ve slovenštině. Většina kapitol je pojata zjednodušeně a místy s chybami, cíl práce je nejasný, hypotézy chybně formulované. Je patrné, že se autorka dané problematice věnovala, kraniofaciální vztahy uvnitř lebky však nedokázala systematicky popsat, zjednodušeně sumarizovat zjištěné výsledky. Otázkou však zůstává, zda vůbec na základě zkoumaného materiálu k obecnějším závěrům vůbec bylo možné dospět ...

Odevzdaná diplomová práce nesplňuje požadavky kladené na diplomové práce, ale moje doporučení k obhajobě bude záviset na ústní prezentaci diplomantky a pokud budou všechny dotazy a připomínky zodpovězeny a vysvětleny, hlavní závěry interpretovány, navrhuji hodnotit známkou dobře.

RNDr. Jana Velemínská, Ph.D.